

Bijlage 2: Onderzoek naar sluitingstijden in andere steden

We hebben zes steden onderzocht op hun sluitingstijden: Groningen, Rotterdam, Utrecht, Breda, Eindhoven en Arnhem. We hebben in de APV van deze steden bekeken hoe het beleid nu is. Daarnaast hebben we contact opgenomen met horeca-accountmanagers of beleidsadviseurs op het gebied van horeca om te onderzoeken hoe het huidige beleid wordt ervaren. Op deze manier hebben wij een vrij compleet van de ervaren werkelijkheid kunnen opvragen.

Daarnaast hebben we gekeken naar de sluitingstijden van nachtgerichte horeca in de nabije omgeving van Nijmegen en in steden in de relatieve buurt van Nijmegen van vergelijkbare grootte of karakter. Hiervoor hebben we de verschillende APV's geraadpleegd.

Gemeente Groningen

Een stad met vrije sluitingstijden. Daar is echter, sinds geweldsincidenten in de horeca, een discussie ontstaan die ertoe heeft geleid dat de gemeenteraad in januari 2025 heeft ingestemd met een onderzoek naar de effecten van het invoeren van een sluitingstijd voor de horeca.

Gemeente Rotterdam

Rotterdam heeft een vergunningstelsel voor verschillende soorten horecacategorieën waar openingstijden en sluitingstijden aan zijn gekoppeld. Een nachtzaak mag 24 uur open zijn. De overlast verschilt per horecagebied; er zijn in totaal 5 gebieden. Er worden veel diensten ingezet om de boel in goede banen te leiden. Dit loopt relatief goed, circa 2500 klachten per jaar.

Rotterdam kent 140 24-uurs zaken. Er wordt veel ingezet vanuit het openbare orde team en inzet van politie. Ook is er een samenwerking met Stichting veilige steden sinds 2012. Zij spreken bezoekers aan op overlast gevend gedrag, zodat je minder aan politiecapaciteit nodig hebt.

Sinds anderhalf jaar loopt er een pilot Safe'R spot. Dit wordt als positief ervaren. Als personen in het uitgaan worden lastiggevallen, zich onveilig voelen of lichte medische hulp nodig hebben, kunnen zij terecht bij de Safe'R Spot. Safe'R Spot maken gebruik van de inzet van Horecastewards om het nachtleven veiliger te maken.

Rotterdam gaat echter selectief om met het weggeven van nieuwe 24-uursvergunningen (in 2025 circa 10-15 nieuwe locaties). De bestemmingen zijn geregeld in het horecaplan per gebied. Bij een overname zou daarom bepaald kunnen worden niet opnieuw een 24-uursvergunning te verlenen als dit niet wenselijk is.

Gemeente Utrecht

- Nachtzaken mogen 24 uur per dag geopend zijn voor bezoekers.
- Lichte horeca plus hebben een sluitingstijd om 23.00 uur.
- Een horecabedrijf bij een sport- of jeugdorganisatie is gesloten voor bezoekers van 01.00 uur tot 07.00 uur.

De nachthoreca/uitgaanspubliek hanteren allemaal zelf een eigen gekozen sluitingstijd. Omdat die verschillen van elkaar is er een gespreide eindtijd en (dus) een gespreid moment dat horecazaken leegstromen. Dit wordt als positief ervaren door politie en toezichthouders. Er spelen geen actuele discussies over de sluitingstijden over de horeca in Utrecht.

Gemeente Breda

Horeca-inrichtingen mogen tussen 02:00-07:00u geen nieuwe bezoekers binnenlaten. Bij nachtontheffing mogen horeca-inrichtingen tot 04:00u open zijn. Broodjeszaken en de stadsgarderobe in het uitgaansgebied mogen tot 04:45u geopend zijn.

Gemeente Breda kent 3 typen sluitingstijden (zie hierboven voor uiterste tijden). Om de nachtcultuur te stimuleren, wordt momenteel onderzocht of het interessant kan zijn om voor sommige type zaken tot 06:00u open te zijn ('Pilot clubcultuur'), met een limiet aan het aantal keer per jaar.

De grootste uitdaging ervaart gemeente Breda in het naar buiten begeleiden van klanten. Om dit te verbeteren, zijn de openingstijden van broodjeszaken verruimd. Daarnaast worden zogeheten sfeerberen ingezet: gastheren los van politie en portieren, die communicatief problematiek oplossen en mensen en groepen aanspreken om o.a. pas aangestoken lontjes te doven.

Het sentiment onder ondernemers in de horeca geopend in de nacht neigt over het algemeen meer naar vroegere dan latere sluitingstijden (met uitzondering van de pilot clubcultuur). Ondervonden wordt dat bezoekersgedrag is veranderd:

- De terrassen worden meer gebruikt, waarna afgehaakt wordt richting nachthoreca, of er weinig meer verdiend wordt aan klanten in nachthoreca;
- De frequentie van nachtbussen is naar beneden gesteld, waardoor de stad minder goed te bereiken is;
- Door prijsstijgingen in alcohol wordt verschuiving naar drugsgebruik ervaren, waardoor er minder verdiend wordt aan de klanten;
- De totale omvang van het uitgaanspubliek zit op 70% ten opzichte van voor de coronaperiode, als verklaring wordt gegeven dat er tegenwoordig steeds meer overdag te doen is. Ook bedient horeca een breder publiek en breder over de dag verspreid.

Kortom: wat Breda betreft, hebben de ondernemers klanten zo vroeg mogelijk in de zaak en is er geen behoefte aan het verruimen van sluitingstijden.

Gemeente Eindhoven

- Het is verboden een openbare inrichting geopend te hebben of bezoekers in de inrichting te laten verblijven tussen 02:00 uur en 08:00 uur.
- Het verbod uit het eerste lid geldt niet tussen 02.00 uur en 08.00 uur voor een openbare inrichting die is gelegen binnen het gebied: a) Centrum, b) Strijp S, c) de Bergen, d) de Witte Dame... Sinds 1 januari 2025 kent Eindhoven venstertijden in het centrum (Stratumseind) en Strijp-S, op maandag t/m donderdag om 02:00, op vrijdag t/m zondag om 04:00u. Hiervoor hadden de inrichtingen in deze gebieden een sluitingstijd van 04:00u mits zij hier een vergunning voor hadden.

Omwille van de balans tussen leefbaarheid en levendigheid voor bewoners en bezoekers in deze uitgaansgebieden is er niet voor gekozen sluitingstijden helemaal los te laten. Vanuit de nachtcultuur

kwam de oproep om de vaste sluitingstijden los te laten. Daarnaast was het spreiden van het huiswaarts keren van verschillende doelgroepen een reden om te kiezen voor lossere sluitingstijden (namelijk: venstertijden). De venstertijden bleken een redelijk alternatief te bieden: de programmering van de nacht kan door blijven gaan, waardoor het acceptabel is om geen nieuwe bezoekers binnen te laten, terwijl er geen extra overlast is in- en uitgaande bezoekers en er geen complex vergunningstelsel met ontheffingen, verlaattjes of 24-uursvergunningen gebruikt hoeft te worden. De voorwaarde voor het invoeren van de venstertijden is dat de invoering ervan niet mag leiden tot meer politie-inzet.

Wat betreft eenduidigheid rondom de venstertijden: Eindhoven kent nu verschillende sluitings- of venstertijden voor verschillende horeca op verschillende plekken. Er is een communicatiecampagne gaande rondom venstertijden, waarvoor de bal bij ondernemers ligt. Een aantal knelpunten waar Eindhoven wat betreft venstertijden tegenaan loopt: het komt vaker voor dat bezoekers hun jassen in het ene café hebben liggen, terwijl ze ná de venstertijd in een ander café zijn. Cafetaria's kennen dezelfde venstertijden en geen aparte regeling, waardoor zij minder omzetten. Ook vanuit gezondheidsoverwegingen kan een ruimere regeling voor cafetaria's wenselijk zijn (vertraagde opname alcohol in het bloed door eetmoment, mensen zijn haalbaarder in de openbare ruimte).

Gemeente Arnhem

- Openbare inrichtingen zijn gesloten op maandag tot en met donderdag tussen 01.00 uur en 06.00 uur, en op vrijdag, zaterdag en zondag tussen 02.00 uur en 06.00 uur.
- Een in het horecaconcentratiegebied gelegen openbare inrichting die na 03.00 uur geopend blijft voor bezoekers, is verplicht vanaf 00.00 uur tot het moment van sluiting een portier toezicht te laten houden ter bewaking van de veiligheid, tenzij:...etc...

Gemeente Arnhem kent vrije sluitingstijden in de horecaconcentratiegebieden. Ook in gemeente Arnhem wordt een veranderd uitgaansbeeld ervaren: veel zaken kiezen er tegenwoordig voor om vroeger dicht te gaan (tussen 02:00-03:00u), er zijn weinig horeca-inrichtingen meer die gebruik maken van de vrije sluitingstijden. In veel gevallen betreft het broodjeszaken die wel gebruik maken van de vrije sluitingstijden. Ook buiten de horecaconcentratiegebieden zijn er mogelijkheden om tot later open te blijven, middels een incidentele melding of structurele ontheffing.

De vrije sluitingstijden vragen veel van de inzet van veiligheidsdiensten. Met name op vrijdag en zaterdag is het druk in de nacht. De incidenten in de nacht concentreren zich op latere tijdstippen, grofweg tussen 03:00 en 06:00u. De vrije sluitingstijden zijn ingevoerd om drukte en (daarmee) overlastgevers te spreiden over de nacht. Dit wordt niet zo ervaren, er zijn nog steeds veel incidenten later in de nacht. Het loslaten van sluitingstijden/ venstertijden is, aldus Arnhem, inherent aan meer inzet van veiligheidsdiensten in de nacht. Arnhem doet goede ervaringen op met stewarts in de nacht, als onderdeel van de aanpak horecaconcentratiegebieden. Met een gastheerachtige houding werken zij de-escalerend bij opkomende conflicten en spelen zij een positieve rol bij seksuele intimidatie en discriminatie. Ook ondernemers zijn tevreden over de inzet hiervan. Ze zijn geen vervanging van portiers.

In Arnhem wordt niet ervaren dat vrije sluitingstijden creativiteit en innovatie in de nacht bevorderen. Er is ruimte voor een uitgebreid nachtprogramma, maar het uiterste tijdstip van programmering (bijvoorbeeld in Luxor Live of Willem I) is meestal 04:00u.

Omgeving Nijmegen

Gemeente Berg en Dal

Het is verboden bezoekers toe te laten of te laten verblijven in de openbare inrichting op maandag tot en met vrijdag tussen 02.00 uur en 06.00 uur, en op zaterdag en zondag en op de dag volgend op een algemeen erkende feestdag tussen 03.00 uur en 06.00 uur.

Gemeente Heumen

Openbare inrichtingen zijn gesloten op maandag tot en met vrijdag tussen 01.00 uur en 06.00 uur, en op zaterdag en zondag tussen 02.00 uur en 06.00 uur.

Gemeente Beuningen

Openbare inrichtingen zijn gesloten op dinsdag tot en met vrijdag tussen 01:00 uur en 05:00 uur, en op zaterdag tot en met maandag tussen 02:00 uur en 05:00 uur (sluitingstijd).

Gemeente Land van Cuijk

Openbare inrichtingen die alcoholhoudende drank verstrekken zijn gesloten op maandag tot en met vrijdag tussen 01.30 uur en 07.00 uur, en op zaterdag en zondag tussen 03.00 uur en 07.00 uur.

Openbare inrichtingen die geen alcoholhoudende drank verstrekken zijn gesloten op maandag tot en met vrijdag tussen 02.30 uur en 07.00 uur, en op zaterdag en zondag tussen 04.00 uur en 07.00 uur.

Terrassen behorende bij openbare inrichtingen zijn gesloten op maandag tot en met vrijdag tussen 00.00 uur en 07.00 uur, en op zaterdag en zondag tussen 01.00 uur en 07.00 uur.

Gemeente Oss

Openbare inrichtingen zijn gesloten op maandag tot en met vrijdag tussen 02.00 uur en 06.30 uur, en op zaterdag en zondag tussen 03.00 uur en 06.30 uur (sluitingstijd).

Overige steden in omgeving Nijmegen

Gemeente Apeldoorn

Openbare inrichtingen zijn gesloten op maandag tot en met vrijdag tussen 01.00 uur en 06.00 uur, en op zaterdag en zondag tussen 02.00 uur en 06.00 uur.

Gemeente Zwolle

- Openbare inrichtingen zijn gesloten tussen 02.00 uur en 08.00 uur.
- In afwijking van het eerste lid zijn coffeeshops gesloten tussen 01.00 uur en 08.00 uur.
- Alcohol schenkende zaken zijn gesloten tussen 05:00 uur en 08:00 uur.
- In afwijking van het eerste lid zijn openbare inrichtingen, die uitsluitend of hoofdzakelijk gericht zijn op de verkoop van gerede eetwaren (snackbars, cafetaria's), gesloten tussen 06:00 uur en 08:00 uur en verstrekken tussen 05:00 uur en 08:00 uur geen alcoholhoudende dranken.
- Openbare inrichtingen die na 03:00 uur voor bezoekers zijn geopend, plaatsen bij de in- of uitgang een persoon die voldoet aan de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus.
- Op openbare inrichtingen als bedoeld in artikel 2:28, vierde lid, zijn de sluitingstijden van de winkel van toepassing.

Gemeente 's-Hertogenbosch

Het begrip 'Venstertijd' of 'sluitingstijd' komt niet voor in de APV van Den Bosch voor horeca. Wel sluitingstijden voor seksinrichtingen.

Gemeente Deventer

Openbare inrichtingen zijn gesloten tussen 01.00 uur en 07.00 uur (sluitingstijd).

Gemeente Tilburg

- Alcohol schenkende zaken mogen voor bezoekers niet geopend zijn: op maandag tot en met donderdag van 02.00 tot 06.00 uur en op vrijdag, zaterdag en zondag van 03.00 tot 06.00 uur.
- Alcohol schenkende zaken, gelegen in het horecaconcentratiegebied, mogen niet geopend zijn van 04.00 uur tot 06.00 uur. Het is verboden bezoekers nog toe te laten na 03.00 uur.
- Alcoholvrije zaken, gelegen in het horecaconcentratiegebied, is verboden deze voor bezoekers geopend te houden van 05.00 tot 06.00 uur.
- Daghoreca, is verboden deze voor bezoekers geopend te houden van 23.00 tot 07.00 uur.

Gemeente Enschede

Horecabedrijven mogen tussen 00.00 en 07.00 uur geen bezoekers ontvangen, met uitzonderingen. In het uitgaansgebied Centrum mogen commerciële en studentenhoreca doordeweeks en op zaterdag open blijven tot 04.30 uur, en op zondag bars, cafés, horeca geëxploiteerd door studentenorganisaties en discotheken tot 05.30 uur; andere commerciële horeca tot 05.00 uur. Buiten dit gebied mogen commerciële horecabedrijven tot 02.00 uur open blijven.